

KONFINACIJA SLIKARJA FERDA VESELA

FRANCE ŠTUKL

V Mestnem arhivu v Ljubljani je v Reg. I, fasc 1818, št. 18122/1915, f. 220 in 221, ohranjeno mnenje ljubljanskega magistrata o slikarju Ferdu Veselu. Ta je bil leta 1915 konfiniran v Göllersdorfu in je prosil magistrat za posredovanje, da bi ga izpustili. V prevodu se magistratna vloga glasi nekako takole:

C. kr. vojnemu nadzornemu (Kriegsüberwachungsam)t uradu na Dunaju.

Priložena prošnja slikarja Ferdinanda Vesela za opustitev konfinacije se predlaga z naslednjim poročilom:

Ferdinand Vesel je rojen v Ljubljani v letu 1862 kot sin tržnega dobavitelja in je semkaj pristojen. Odkar je stopil v moško dobo, je živel le malo v Ljubljani; tu ima brata, ki je hišni posestnik, kramar in poduradnik v c. kr. tobačni tovarni in je na najboljšem glasu.

S čim je postal Ferdinand Vesel sumljiv državnim uradom, da je bil interniran, oziroma konfiniran, ni znano. Podpisani mestni magistrat mora vendar poudariti, da nima Vesela za človeka, ki ne bi bil vreden političnega zaupanja.

Vesel je v vsem kompleten čudak. Je najbolj nežno čuteč in tehnično dognan krajinar in portretist med slovenskimi umetniki in njegova dela so lahko povsod, kjer jih je razstavljal, poleg drugih izdelkov častno zastopana. V nasprotju s svojo umetnostjo je kot človek surovega, neljubnega nastopa, čeprav ni slab in je vseskozi

neškodljiv. Zaradi teh lastnosti je — kakor smo zvedeli od tukajšnjih sorodnikov — z mnogimi sosedi v okolici svojega posestva na Grumlofu na Dolenjskem v stalnih prepirih in sovraštvu. Zavoljo svoje nesrečne narave se tudi kot gospodar s c. kr. žendarmerijo, ki je bila najemnik v njegovi hiši, ni mogel razumeti, kljub temu, da mu je protidržavni namen pri vsem tem gotovo popolnoma tuj. Vesel bi se ravno tako z vsako drugo stranko nič bolje ne razumel. Žendarmerija se je končno izselila; morda je v teh okolnostih iskati vzrok Veselove internacije?

Pred leti se je Vesel poročil z nekaj starejšo Angležinjo, neko gospodično Case, ki je prav tako slikarka in s katero se je seznanil v Münchnu. Zakon je brez otrok. Gospa Vesel živi že nekako 4 leta nekje v inozemstvu, domnevno v Italiji, od koder naj bi svojemu možu že večkrat pisala, naj bi se k njej preselil (ona živi od majhne rente, ki jo je imla že kot deklica).

Vesel upravlja svoje, baje močno zadolženo posestvo na Grumlof, ki ga je kupil pred kakimi 10 leti in katerega bi zelo rad spet prodal, sam kot kmet, vmes pa slika.

Mestna občina ljubljanska je pred nekaj leti kupila s tušem risano kmečko glavo, zelo fino delce.

Podpisani mestni magistrat ima za svojo dolžnost, da prispelo prošnjo z vsem, kar ve o Ferdinandu Veselu, in še svoje sodbe o njem, predloži in najtopleje priporoča izpustitev, razen če govore proti temu dejanski tehtni vzroki.

Kruhme.

Pr. 22/XI. 1915.

